

▲ Dette er en av Hekkingens cirka 8000 innbyggere — en av de aller minste, som Kjell føler seg som en far for.

◀ Det var den eldgamle gyngestolen jeg så gå frem og tilbake uten at noen hadde sittet i den, forteller Kjell Fjørtoft. I dag vet han hvem det er som spøker på Hekkingen.

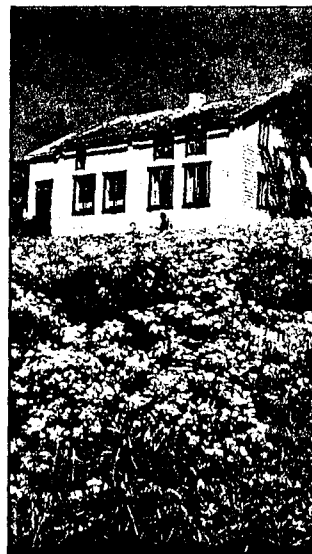

103380

Forfatteren Kjell Fjørtoft (58) eier en fredet øy i havet:

Jeg er samboer med et spøkelse på 183 år!

På mirakuløs måte ervervet han seg det fredede egg- og dunværet Hekkingen med omkringliggende herligheter i 1962. Kontrakten ble skrevet, prisen ble aldri diskutert, de fire søsknene som eide øya, ville bare at det riktige mennesket skulle overta det tradisjonsrike stedet — og lykkens lodd falt på Kjell Fjørtoft, som nesten har jobbet livet av seg for å gjøre øya slik den en gang var. Vi har besøkt øya og forfatteren som da stadig stormer omkring.

▲ Det er vakkert på Hekkingen når været vil. Gresset gror til nesten meteren her ute og blomsterprakten er enorm...

Hjemmet-reportasje

Arild Mikkelsen

■ Vi formelig fyker bortover vannflaten i Kjell Fjørtofts 16 fots plastbåt. Målet er eventyrøya hans — Hekkingen utenfor Senja — et fredet egg- og dunvær, med bygninger tilbake til 1700-tallet.

Det som var regn og tåke og seks graders varme i går, er sol og 16 plussgrader i dag. Været har bråsnudd. De lunefulle værgudene har slått kron og mynt, som de så ofte gjør om været her oppe, og i

dag er det tilfeldigvis solen som har seiret. Heldigvis, tenker jeg med meg selv. Hekkingen i praktvær vil gi veldig liv til en fargefilm. I overskyet gråvær vil fortapelsen være 90 prosent...

Øya vokser seg raskt stor og grønn opp av havet i 25 knops fart. Jeg har alltid hatt veldig lyst til å komme til akkurat denne fluelorten av en flekk på kartet — helt siden jeg ble kjent med forfatteren Kjell Fjærtøft for 10 år siden. Da fortalte han meg om hvordan han på mirakuløs måte var blitt eier av denne fredede fuglepletten i havet og om hvor opplevelsесrik ensomheten var der ute hvor storhavet fortsatte vestover like til Grønland.

«På øya står tiden stille,» sa han den gangen. «Man merker ikke at man blir eldre der ute. Jeg tror

ikke det nytter å komme nærmere naturen enn akkurat der...»

Påhengsmotoren dempes og vi glir stille over smaragdgrønne sandbanker 10—12 meter under kjølen. Det er fullt mulig å øyne flyndrer på så dypt vann, og jeg ser da også vitterlig konturene av store, levende flak som ligger på bunnen og later som om de er døde.

Med røyskatt på dynen

Kjell fortøyer og går opp til huset som ligger og lyser usedvanlig hvitt i den lave kveldsolen. En liten vilter tass følger ham hakk i hæl. Det er røyskatten hans, den er nesten som et husdyr. Kjell later som han ikke ser den spretne krabaten. Røyskatten blir ekstra modig da og følger nesten med inn.

▲ **Kjell Fjærtøft med sitt fantastiske hus fra siste del av 1700-tallet. — Et hus med sjel og spøkelse, forteller han.**

— Flere ganger har jeg hatt den på soveværelset, sier Kjell. — En gang satt den på dynen, bare en halv meter fra ansiktet mitt. Vi prøvde å hypnotisere hverandre en stund, så et friskt lite hallingkast og bums ned på gulvet — hvoretter den forsvant gjennom et hull i gulvet eller veggen, et hull jeg til dags dato ikke har klart å finne.

Men jeg har så mange dyr her ute, det er en blanding av Edens hage og en dyrehage. Jeg har en oternabo like over fjellet her. Den har holdt øye med meg i mange år og viser ingen frykt. Vi ser hverandre til stadighet.

Grågäsen er også en nær venn av meg. Tidlig om morgenen går den og beiter like foran kjøkkenvinduet. Ellers kan jeg passere den på 10 meters avstand. Den blir sittende, for den vet at jeg aldri vil gjøre forsøk på å komme nærmere. Jeg prøver å gli inn i terrenget på Hekkingen, legger an på å være en del av naturen. Jeg vil ikke annet enn å være en av øyas 8000 innbyggere. Det er 7990 fugler og noe annet levende småtteri, hvoriblant meg selv. Jeg ser på meg selv ikke som væreier eller eier av Hekkingen, men som en forvalter. Min oppgave er å bevare stedet så tett opp til gamle dager som mulig. Hekkingen må aldri bli noen salgsvare. Det er ikke her verdien av stedet ligger, verdien ligger i det historiske. Forhistorien.

Mer på side 129.

JEG ER SAMBOER...

Fortsatt fra side 29.

Noen pris ble aldri diskutert

—Ja, hvordan hadde det seg egentlig at du ble herre til Hekkingen?

—Det var i 1962 at jeg som journalist var med på en fembøringsseilas langs kysten til Oslo. Den gangen jobbet jeg i avisen Nordlys i Tromsø, og jeg var en av de litt «sære» som skrev om utkanter og utkantfolk. Det var lenge før den slags kom på moten. Jeg skrev om deres problemer, deres glæder og sorger, ja, jeg var faktisk blitt ørlite grann kjent som talsmann for dem som ikke noe talerør hadde. Jeg hadde levd meg så inn i utkanten at jeg kunne tenke meg å flytte til et slikt sted selv. Jeg lette, men fant ingenting.

Så var det en dag på denne fembøringsseilasen. Vi var kommet til Florø og jeg satt og snakket med en fergefører fra Silsand på Senja, han var også med langs kysten. «I mange år har jeg vært på jakt etter en øy», kom jeg tilfeldigvis til å nevne, «men nå har jeg gitt opp... du skulle vel ikke vite om et nedlagt gårdsbruk uten vei?» Han tenkte seg om et par sekunder, så kom det: «Du kan få kjøpe Hekkingen!» Han gikk for å ringe og ble borte i fem minutter. «Det er greit,» sa han bare da han kom tilbake. Tilfeldighetene hadde bråhandlet på mine vegne. Det viste seg at det var fire eldre søsken som eide Hekkingen. De hadde ingen til å overta. Stedet hadde stått og forfalt i åtte år, men de var så festet til stedet at de ikke ville selge til hvem som helst. Noen pris ble aldri diskutert. Jeg fikk siden vite at de hadde kunnet få fem ganger så mye som jeg ga. Men det var da som det er nå — Hekkingen skulle ikke være noe salgsobjekt, det skulle holdes i hevd, det skulle ikke være noen regulær feriekoloni for velbemidlede.

«Jeg stiller meg alltid på de svakestes side»

—Men selv en lav pris var høy for meg. Jeg tøyde buksestrikken så langt den gikk og enda et stykke lenger. Jeg glemmer aldri første gangen jeg kom hit ut. Stedet sto og gren mot meg. Alt var i forfall. Naustet var falt helt sammen. Jeg sa til meg selv: «Kjell Fjærtøft, no har du tatt deg vann over hauer!»

—Det føler du fortsatt?

—Er du gal, jeg har aldri gjort en klokere ting i mitt liv. Denne øya er et renseri for kropp og sjel. Jeg skriver jo bøker, ofte bøker det blir bråk om, det er fordi jeg alltid har stilt meg på de svakestes side her i samfunnet, og da får man som regel unngjelde. Men det er veldig rart, dette her. Jeg kan bli slått ut av en eller annen avisar-

tikkel som går meg voldsomt imot. Så drar jeg ut til øya — og her ute blir alt så smått. Etter tre dager er jeg rensert og kan gå løs igjen.

Jeg har skrevet 10 bøker, fortsetter Kjell Fjærtøft. —Åtte er blitt til på Hekkingen uten at jeg har skrevet en linje her ute! Jeg deler mitt forfatterår i to. Halvparten lever jeg her ute. Her samler jeg tråder og bearbeider dem oppe i hodet. Vinterhalvåret er knallhard jobbing over skrivemaskinen i leiligheten inne i Tromsø. Jeg har bøkene fullt ferdig oppe i hodet før jeg begynner å skrive.

«Min neste bok — den vanskeligste jeg har skrevet»

—Din neste bok — hva dreier den seg om?

—Det er et veldig prosjekt, som jeg allerede har holdt på med i over et år. Det er den vanskeligste, mest kontroversielle og mest problematiske boken jeg noen gang har skrevet. Jeg har «bodd» i Riksarkivet i et halvt år for å kunne ta fatt. Det er frontkjemperne jeg skriver om denne gangen. Jeg setter dem inn i det bildet som seierherrene inntil nå har stått alene i. Jeg bringer frem nytt materiale som «forsvant» under landssvikoppgjøret. Jeg har eksempler på folk som meldte seg inn i NS, bare for å hjelpe gode nordmenn — på folk som fikk fire års fengsel etter krigen, for så å få ny rettssak, full frikjennelse og 200 000 kroner i erstatning. Jeg har intervjuet 20 frontkjemper, som alle står frem med navn. Mange av dem er verdens fineste mennesker, og jeg har spurt meg selv: Hvordan i all verden havnet de der de havnet? Jeg har ikke noe svar på det. Men bråk vet jeg det blir. Det er enkelte historikere i dette land som mener de har monopol på sannheten. De vil forsøke å knuse meg med sine gamle argumenter. Men sannelig — denne gangen er jeg vel forberedt på strid.

—Du er ikke akkurat skuggeredd...

—Jeg håper dette blir en ny brannfakkell. På nytt er jeg på taperens side, selv om jeg hverken skåner taper eller seierherre i denne boken. Nei, jeg er ikke redd. Jeg er blitt herdet. Etter «Spionfamilien» ble jeg siktet etter samme paragraf som Treholt, de tok et helt år på å henlegge den saken. Det var godt å ha øya i denne perioden — den fikk meg til å le av alt det styret de fant på.

«Jeg fikk et spøkelse med på kjøpet»

—Men i din hittil siste bok, som kom ut i 1987, «Min øy i havet», slår du på helt andre og varsomme strenger?

—Den handler jo om Hekkingen, og her ute er det ingen krig, ingen urettferdighet. Her er det bare uendelig godt å være, selv om det

kan være ganske så tøft noen ganger. Jeg har opplevd å måtte krype mellom husene på Hekkingen i full orkan. Da jeg prøvde å reise meg, ble jeg tatt av vinden og slengt mot noen steiner. Mens jeg lå og kom til hektene, opplevde jeg å se orkanen ta tak i et lite hus som lå mellom naustet og hovedhuset. Av en usynlig kjempehånd ble bua brettet sammen foran øynene mine — uten at et bord ble revet løs. Den lille bygningen bare foldest seg sammen, skikkelig og pent.

—Du skriver i boken at det spøker i huset på Hekkingen?

—Ja, etter alt å dømme er jeg samboer med et gjenferd fra 1806. Jeg har hørt fottrinn i annen etasje når jeg har vært alene i huset, lette fottrinn, kvinnefotter, det er ikke til å ta feil av. Jeg har sittet i første etasje og faktisk kunnet følge fottrinnene med øynene, registrert hvordan trinnene har stoppet ved det høye trinnet ned til svalgangen, nelt et sekund, som alle gjør som er der oppe, for så å bli satt ned på de brede gulvplankene. Deretter blir lyden svakere, men trinnene fortsetter inn i et kammer som ligger over kjøkkenet. Så blir det plutselig helt stille.

Ikke lenge etter — kanskje en time — har jeg opplevd å se den svarte gyngestolen rugge sakte frem og tilbake, som om noen ganske nylig hadde forlatt den.

—Hva tenkte du i et slikt øyeblikk?

—Jeg tenkte at dette må du ta med på kjøpet. Det er en del av huset. Jeg føler at det er et menneske her ved siden av meg. Men jeg tenker ikke over det. Det bare er der. Punktum. Så lenge jeg gjør de riktige tingene her ute, så godtas jeg, så får jeg fred.

Et slikt gammelt hus har jo sjel, fortsetter Kjell Fjærtøft. —Selv om menneskene som har bodd her, er borte, så lever historien. Undertiden oppstår det stunder da man blir så intim med fortiden at man får kontakt med det som en gang var...

«Gjenferdet har en gang hatt Ragne...»

—Jeg har prøvd å spore tilbake hvem de lette skrittene tilhører eller kan ha tilhørt. Og i mitt forhistoriske detektivarbeid har jeg kommet frem til Ragne. Hun døde 17 år gammel på Hekkingen i 1806, jeg har til og med funnet hennes rustne jernkors på kirkegården på Hillesøy. Jeg liker å tro at det er Ragne jeg deler hus med på Hekkingen. Det gjør det hele langt mindre skremmende, snarere betryggende.

Dagen etter natten med spøkeshistorier på Hekkingen går vi tur på øya. Kjell Fjærtøft er ivrig etter å vise frem sitt kongerike, et kongerike han bare bestyrer, som han sier. Men innerst inne vet jeg at han synes det er godt å eie noe så praktfullt.

Han står på øyas høyeste topp og peker utover. På alle holmene og skjærene sine. Små og store øyer som han aldri har gått i land på.

—Der i nord ligger Auvær. Der har jeg aldri vært. Jeg kaller det for Hildrelandet mitt. Drømmen om å komme dit har alltid vært stor. Men jeg tror aldri jeg vil dra. Da opphører jo drømmen å være drøm, og mennesker trenger drømmer for å ha det godt inne i seg. Nei, jeg tror jeg har Hildrelandet ligge der det ligger.

—Hva har du tenkt å gjøre med Hekkingen når din tid er ute? spør jeg bestyreren.

—Det skal i alle fall ikke selges. Aller helst vil jeg forsøke å få til et mini-kultursentrum, lage rorbua om til skriveute for inspirasjons-søkende forfattere, la malere komme hit ut — den storslagne naturen her ute lar seg lett overføre til lerret. Men først skal jeg bygge opp stedet nøyaktig slik det en gang var. Jeg er nå godt og vel halvveis i mitt forsøk på å gjenskape fortiden.

I mellomtiden vil jeg gå rundt og nyte min øy, sier Kjell Fjærtøft. —Gå i høststormen og vente på våren — på at grågåsen skal komme dalende fra sin lange ferd. Den setter seg freidig ned bare noen meter fra meg. Den estimerer meg ikke, fordi jeg for den ikke er noe annet enn en del av året før...

Løsning og vinner av Kvitt eller Dobbelt nr. 9

STENK B S E N I S
PROG O M N I O
B E T I L V I L E
M O N E A P E N B A R E
G A S K U R K G E N
S Y R P O T S K R I T L E S T O U R
G R A L E T R A D A N V I T D R E N E B E
F I L B A R N E Y A K T I E S K I M O E N E
F T N A L A G E N T E R P A S K I E L E R
U H L M E T I N V A S S P A K I E L E R
U H L M E T I N V A S S P A K I E L E R
A T T E N T A L E F A R E R S I K K U S
I V N E T T V E A R L U M S O R E K I
M I N E R B E T T N E V E S L A N
A S I S A K E N V I A E N K E L T E
K L O K K E R N E G E L
S V E R G E R B E S A R
O V E R D Y R E B O R
A R A L L S V I M L E
O K T A V E N E L T E N

A S L B S K
L A S A R O N F O R N E K T E
L U K E L I G R U I N E T T E
B E R T L L E S E G N O T
B E H A N D L I N G E R X L E R
T A E S E L E A L T
U N N A E S E L E A L T
A S I O A S P A K I E L E R
N E V N E R E D V E L E A L T
A N L E D N I N G N A R E E S A
H D E G E R E N V I R E F L E G I
M Y S E I O R A K E L I S E D D I K E N
S T I N K E R G I O A N E I N T E R
H E R M E R W I E N O F I V A N E E
I G U R I L L S V I L T A T E N
I S A L U T T A T L E T E R S A U L
H E K A T E A R A K E R I S I N T E R
F A K T V I A B E T L E K S E R T R
S E V V I S E T L E K S E R T R
B E T T O A S L A R T L E K S E R T R
T U E K V A L E A L T
T O R T R E T T E R O
I P R S A U N D E R
I R E S T O P P E R
K R A T E R D I N N E
K O S E L I G E A K A D

Engebret Brenden, Haugastøl.
Han vant Dobbelt,
det vil si 2000 kroner.